

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger til forslaget

1. Indledning

1.1. Overordnede baggrund

Inatsisartutlov nr. 20 af 3. december 2012 om erhvervsfremme til landbaserede erhverv, som ændret af Inatsisartutlov nr. 4 af 3. juni 2016, Inatsisartutlov nr. 27 af 17. november 2017 og Inatsisartutlov nr. 21 af 1. december 2021, har været under et evalueringsforløb. Efter evalueringen foreslås det der skal foretages nogle redaktionelle ændringer for forældede betegnelser og for overflødige bestemmelser. Der foreslås endvidere at nogle bestemte krav skal lempes for ansøgere for at opnå yderligere erhvervsfremme i Grønland. Der vil ud fra denne ændringslov tilsigtes at fjerne, ændre og optimere nogle bestemmelser. Som en konsekvens af ændringerne ændres også titlen på inatsisartutloven, således at titlen fremadrettet er inatsisartutlov om generel erhvervsfremme.

1.2. Hovedlinjerne i loyforberedelsen

Udover interne drøftelser generelt om inatsisartutloven er der blevet afholdt et evalueringsmøde mellem Departementet for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling og NALIK Ventures A/S i efteråret 2023 vedrørende mikrolånsordningen, hvor NALIK Ventures A/S præsenterede et rapporteringsværktøj udarbejdet af en uafhængig revisor, der bl.a. indeholdt data om mikrolånsordningen.

1.3. Forslagets indhold i helt generelle træk

Mikrolånsordningen har været en 4-årig forsøgsordning i perioden 1. januar 2018-1. januar 2022. For at mikrolånsordningen skulle fortsætte, har der i bemærkningerne til Inatsisartutlov nr. 27 af 17. november 2017 været begrundet at der skulle laves en lovændring hvis det efter en evaluering vurderes at mikrolånsordningen skulle fortsætte. Efter en evaluering med NALIK Ventures A/S i efteråret 2023 anses mikrolånsordningen for at være en succes, hvor stort set alle mikrolåntagere får tilbagebetalt deres lån, og det vækster iværksætterne og de mindre virksomheder der tager lånet. Derfor foreslås det at man fortsat afsætter finanslovsmidler på 500 t.kr. om året til mikrolånsordningen.

I den driftsøkonomiske vurdering foreslås der at der foretages en vurdering af holdbarheden af den konkrete forretningsplan. Der skal ikke længere vurderes ansøgers faglige og ledelsesmæssige kvalifikationer og kompetencer, og ansøgers økonomi. Det foreslås endvidere at ansøgere med væsentlig gæld til det offentlige også skal have mulighed for at søge om støtte via inatsisartutloven. Dette vil give mulighed for at ansøgere med væsentlig gæld til det offentlige, og som har en holdbar forretningsplan får mulighed til at modtage støtte.

2. Hovedpunkter i forslaget

2.1. Gældende ret

Med virkning fra den 1. januar 2013 blev Inatsisartutlov nr. 20 af 3. december 2012 om erhvervsfremme til landbaserede erhverv indført. Hensigten med ikrafttrædelsen af Inatsisartutloven har været at modernisere erhvervsfremmelovgivningen ned henblik på bedre at kunne støtte udviklingen af erhvervslivet indenfor de landbaserede erhverv. Inatsisartutloven åbnede op for at henlægge den konkrete administration af støtten til et administrationselskab eller til kommunerne. Forslaget lagde op til at der alene kunne gives støtte til erhvervsprojekter og aktiviteter, der var levedygtige og ud fra almindelige økonomiske betragtninger ville have mulighed for at udvikle sig eller fortsætte virksomheden, såfremt støtte opnåedes fra Selvstyret.

Efterfølgende blev det i Inatsisartutlov nr. 4 af 3. juni 2016 sat i kraft en mulighed for at oprette en pulje i finansloven for støtte til inkubatorforløb, hvor støtte ikke kun skulle kunne gives økonomisk, men også via forløb hvor iværksættere igennem en periode på op til 24 måneder kunne modtage rådgivning og sparring i forbindelse med deres opstartsfasen. Denne Inatsisartutlov blev ikraftsat med virkning fra d. 1. juni 2016.

Herefter blev mikrolånsordningen i en 4-årig forsøgsperiode sat i kraft d. 1. januar 2018 i Inatsisartutlov nr. 27 af 17. november 2017. Denne fremgik af inatsisartutbeslutning EM2016/48, hvor Naalakkersuisut skulle fremsætte et lovforslag om en 4-årig forsøgsordning, hvor der ville udbydes mikrolån til iværksættere og mikroentreprenører, der ikke kunne få støtte via det traditionelle banksystem.

Siden blev der i Inatsisartutlov nr. 21 af 1. december 2021 indført en præcisering om at musik- og filmindustrien kunne modtage støtte i henhold til erhvervsfremmelovens støttemuligheder med virkning fra d. 1. januar 2022.

2.2. Forslagets indhold

Det foreslås at finanslovspuljen til mikrolånsordningen fortsættes. Erfaringerne med mikrolånsordningen har påvist at give samfundet overordnede positive resultater, se følgende statistikker og resultater. Bemærk at statistikkerne og resultaterne stammer fra mikrolånsordningen fra dens ikrafttræden d. 1. januar 2018 indtil efteråret 2023, hvor eventuelle senere udlån ikke fremgår her.

- **Tilbagebetalingsrate:** Stort set alle låntagere har tilbagebetalt deres lån i henhold til de fastsatte betingelser, hvilket demonstrerer en høj grad af ansvarlighed blandt låntagerne.

- **Selektionsproces:** NALIK Ventures A/S' selektionsproces vedrørende mikrolånene, der er baseret på kvaliteten af de indsendte forretningsplaner, har bidraget til at sikre, at lån tildelt kun tildeles til levedygtige og lovende virksomheder. NALIK Ventures A/S antager at den primære grund til at mikrolån har været en succes hvor låntagerne har en så god tilbagebetalingsrate, er selektionsprocessens grundighed.

- **Geografisk investeringspredning:** Der er givet mikrolån til alle kommuner. Her er de nærmere statistikker:

Avannaata Kommunia	1
Kommune Qeqertalik	3
Qeqqata Kommunia	7
Kommuneqarfik Sermersooq	5¹
Kommune Kujalleq	3

- **Industrispredning for mikrolån:** Der er givet mikrolån til følgende industrier:

Turisme	10
Anlæg og byggeri	2
Industri	1
Forbrug	3
Uddannelse og institutioner	1
Andet	2

Mikrolånsordningen foreslås dermed at skulle fortsætte, da det giver overordnede positive resultater for samfundet og der er udvist behov for at ordningen skal fortsættes.

Det foreslås at der ved vurdering om tilsagn om støtte ikke længere skal indtænkes ansøgers faglige ledelsesmæssige kvalifikationer og kompetencer, og ansøgers økonomi, hvor der i stedet kun skal laves en vurdering af holdbarheden af den konkrete forretningsplan.

Det foreslås at støttebegrænsningen for personer med væsentlig gæld til det offentlige fjernes.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget er en genindførelse af en rammelov, der giver mulighed for at afsætte midler på finansloven til mikrolånsordningen. Der afsættes 500.000 kr. på finansloven i 2024. Herudover ventes der afsat et beløb på finansloven for hvert år til administration af ordningen.

Rammerne der var sat for mikrolånsordningens ikraftsættelse i 2018, vil være anvendt så kommunerne bl.a. vil have mulighed for at bidrage til puljen. Derudover vil tilsagn og udbetaling af lån fortsat gives alene inden for den givne bevilling på de årlige finanslove. Afsatte midler, der ikke er blevet udlånt i 1 år, vil kunne overføres til det efterfølgende år, hvorved den samlede ramme i et år i princippet vil kunne blive højere end de 500.000 kr. Betalte afdrag og renter skal tilbagebetales til Landskassen, og de skal dermed ikke genudlånes. Hvis der efter ordningens afvikling er et nettooverskud, tilfalder dette Landskassen, der også bærer et eventuelt tab, medmindre andet eventuelt aftales med et administrationselskab og/eller kommunerne.

¹ 4 i Nuuk og 1 i resten af kommunen.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget vil medføre mulighed for flere mikrolån til mindre virksomheder. Dette vil udvide støttemulighederne for erhvervslivet, hvilket fortsat ventes at få en positiv økonomisk virkning for erhvervslivet. Der åbnes også mere op for ansøgere til at kunne søge, selv hvis de har væsentlig gæld.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget vurderes ikke at have konsekvenser for miljø, natur eller folkesundheden.

6. Konsekvenser for borgerne

Forslaget forventes ikke at have konsekvenser for borgerne.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer m.v.

Forslaget har i perioden mellem den 30. april 2024 – 28. maj 2024 været offentliggjort på høringsportalen på www.naalakkersuisut.gl.

Forslaget har i samme periode været i høring hos følgende høringsparter

Formandens Departement

Departement for Boliger og Infrastruktur

Departement for Finanser og Skatter

Departement for Fiskeri og Fangst

Departementet for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender

Departement for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke

Departementet for Selvstændighed og Udenrigsanliggender

Departement for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø

Departement for Børn, Unge og Familier

Departementet for Sundhed

Avannaata Kommunia

Qeqqata Kommunia

Qeqertalik Kommunia

Kommuneqarfik Sermersooq

Kommune Kujalleq

Grønlands Erhverv

SIK

ASG

IMAK

NPK

PPK

KNAPK

Avannaata Erhverv

Qeqertalik Business Council

Arctic Circle Business

Sermersooq Business

Innovation South Greenland

Explore North Greenland

Destination Arctic Circle

Destination Diskobay

Eastgreenland.com

Visit Greenland

Nalik Ventures

Nuna advokater

Arctic Law

Advokatfirmaet Malling & Hansen Damm

Advokatfirmaet Meinel

Advokat Gedion Jeremiassen

Inuit Law

Advokat Naja Joelsen

Advokat Aviâja Helms

Advokat Marie Louise Frederiksen

Grønlands Revision

Deloitte

EY

BDO

Grønlandsbanken

Banknordik

Der henvises til bilag 2 om høringen og de modtagne høringssvar.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Til nr. 2

Det foreslås at formuleringen i § 1 b, stk. 1 ændres således at *små iværksættere* erstattes med *mindre virksomheder*, da begrebet *små iværksættere* vurderes at være forældet.

Til nr. 3

Det foreslås at mikrolånsordningens ophørsdato i § 1 b, stk. 3 ophæves. Dette vil medføre at mikrolånsordningen fortsættes.

Til nr. 4

Det foreslås at den branchespecifikke opremsning fjernes, således at erhvervsfremme til erhverv skal forstås meget bredt. Erhvervsfremme der omfattes af forslaget er bl.a. virksomhed og aktiviteter inden for service, turisme, industri, handel, hotel, IT, oplevelseserhverv, musikindustri, filmindustri, men er ikke begrænset til disse formål. Aktiviteter såsom hvalsafari eller lignende aktiviteter er også omfattet af denne inatsisartutlov selvom det teknisk set ikke er landbaseret. Det er hensigten at forslaget skal omfatte virksomhed og aktiviteter der ikke er omfattet af andre offentlige erhvervsstøttemuligheder såsom offentligt støttet uddannelse, erhvervsfremme til fiskeri, erhvervsfremme til landbrug, tilskud til kultur, og andre eventuelle offentlige støttemuligheder der kan komme i fremtiden. Et tilsagn om støtte forudsætter dog fortsat at ansøgeren opfylder betingelserne for støtten.

Til nr. 5

Det foreslås at § 7, stk. 4, 2. pkt. ændres, så der i vurderingen om tilsagn om støtte ikke skal vurderes ansøgers faglige og ledelsesmæssige kvalifikationer og kompetencer, og ansøgers økonomi. Det vurderes at være tilstrækkeligt at tilsagn om støtte skal ske ved en vurdering af holdbarheden af den konkrete forretningsplan.

Ved vurderingen af holdbarheden af den konkrete forretningsplan, er det hvor bæredygtig og gennearbejdet forretningsplanen er. Forretningsplanen er en køreplan for hvad virksomheden skal opnå – og hvordan ansøgeren vil opnå dette mål. Planen øger sandsynligheden for at der kan skabes en rentabel og solid virksomhed.

Hvad der skal med i forretningsplanen, og detaljegraden af indholdet afhænger af hvilken type virksomhed det drejer sig om. Den følgende beskrivelse er derfor ikke udtømmende, men angiver hvad en forretningsplan typisk indeholder:

- Fundamentet for en ide: En beskrivelse af produktet eller ydelsen. Hvad der er forretningens omdrejningspunkt. Herunder, hvad kunderne får ud af produktet.

- En beskrivelse af hvilke kompetencer tilskudsansøgeren har i tilknytning til projektet, og hvilke kompetencer der mangler.
- En beskrivelse af markedet og markedets potentiale. Herunder hvem målgruppen er og hvilke konkurrenter der eventuelt er på det eksisterende marked. Oplysningerne skal kunne give indtryk af hvilket potentiale der ligger i forretningen.
- Overvejelser om forventet indtjening på produktet.
- Hvorledes ansøgeren forestiller sig at ideen skal markedsføres. Herunder overvejelser om hvordan man vil reklamere for og sikre branding af produktet eller ydelsen så produktet fremstår som unikt og fanger målgruppen.
- En beskrivelse af udviklingen af virksomheden. Eksempelvis som en virksomhedsplan om hvordan virksomheden skal drives, og om hvordan den forventes at se ud eksempelvis 3 år efter virksomhedens opstart.
- Et økonomisk overblik. Hvordan vil ansøgeren få økonomien til at hænge sammen? Hvorledes vil man finansiere ideen? Herunder hvordan der skaffes kapital til at finansiere virksomheden. I denne del bør der indgå et budget der danner et overblik.

Til nr. 6

Det foreslås at § 8, stk. 2 ændres, så personer med væsentlig gæld til det offentlige ikke afskæres fra at kunne få tilsagn til støtte.

Til § 2

Det foreslås, at inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar. 2025.

Bilag 1

Forslaget sammenholdt med gældende lov	
<i>Gældende formulering</i>	<i>Forslaget</i>
	§ 1 I Inatsisartutlov nr. 20 af 3. december 2012 om erhvervsfremme til landbaserede erhverv, som ændret af Inatsisartutlov nr. 4 af 3. juni 2016, Inatsisartutlov nr. 27 af 17. november 2017 og Inatsisartutlov nr. 21 af 1. december 2021, foretages følgende ændringer:
Inatsisartutlov om erhvervsfremme til landbaserede erhverv	1. Inatsisartutlovens titel affattes således: ”Inatsisartutlov om generel erhvervsfremme.”
§ 1 b, Stk. 1. Der oprettes en pulje til finansiering af en mikrolånsordning med det formål at lette adgangen til finansiering for små iværksættere.	2. § 1 b, stk. 1 affattes således: ”Der oprettes en pulje til finansiering af en mikrolånsordning med det formål at lette adgangen til finansiering for mindre virksomheder.”
§ 1 b. <i>Stk. 3.</i> Mikrolånsordningen i stk. 1 ophører 4 år efter dens ikrafttræden.	3. § 1 b, stk. 3 ophæves.
§ 2. Inatsisartutloven omfatter erhvervsstøtte til landbaserede erhverv. Landbaserede erhverv omfatter virksomhed og aktiviteter inden for service, turisme, industri, handel, hotel, IT, oplevelseserhverv, musikindustri, filmindustri med videre.	4. § 2, stk. 1 affattes således: ”Inatsisartutloven omfatter generel erhvervsstøtte.”
§ 7. <i>Stk. 4, 2. pkt.</i> Den driftsøkonomiske vurdering skal blandt andet inddrage en vurdering af ansøgers faglige og ledelsesmæssige kvalifikationer og kompetencer, ansøgers økonomi og	5. § 7, stk. 4, 2. pkt. affattes således: ”Den driftsøkonomiske vurdering skal blandt andet inddrage en vurdering af holdbarheden af den konkrete forretningsplan.”

holdbarheden af den konkrete forretningsplan.	
§ 8. <i>Stk. 2.</i> Tilsagn om støtte kan ikke gives, hvis modtageren eller ledende personer i direktionen eller bestyrelsen tidligere er dømt for grovere overtrædelser af skattelovgivningen eller for overtrædelser af bestemmelser om økonomisk kriminalitet i Kriminallov for Grønland eller har væsentlig gæld til det offentlige.	6. § 8, stk. 2 affattes således: ” <i>Stk. 2.</i> Tilsagn om støtte kan ikke gives, hvis modtageren eller ledende personer i direktionen eller bestyrelsen tidligere er dømt for grovere overtrædelser af skattelovgivningen eller for overtrædelser af bestemmelser om økonomisk kriminalitet i Kriminallov for Grønland.”
	§ 2 Inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2025.

Bilag 2**Høringsnotat**

Forslaget var i perioden fra og med 30. april 2024 til og med 28. maj 2024 offentliggjort på Grønlands Selvstyres høringsportal, og fremsendt til følgende høringsparter:

Formandens Departement
Departement for Boliger og Infrastruktur
Departement for Finanser og Skatter
Departement for Fiskeri og Fangst
Departementet for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender
Departement for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke
Departementet for Selvstændighed og Udenrigsanliggender
Departement for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø
Departement for Børn, Unge og Familier
Departementet for Sundhed
Avannaata Kommunia
Qeqqata Kommunia
Qeqertalik Kommunia
Kommuneqarfik Sermersooq
Kommune Kujalleq
Grønlands Erhverv
SIK
ASG
IMAK
NPK
PPK
KNAPK
Avannaata Erhverv
Qeqertalik Business Council
Arctic Circle Business
Sermersooq Business
Innovation South Greenland
Explore North Greenland
Destination Arctic Circle
Destination Diskobay
Eastgreenland.com
Visit Greenland
Nalik Ventures
Nuna advokater
Arctic Law

Advokatfirmaet Malling & Hansen Damm
Advokatfirmaet Meinel
Advokat Gedion Jeremiassen
Inuit Law
Advokat Naja Joelsen
Advokat Aviâja Helms
Advokat Marie Louise Frederiksen
Grønlands Revision
Deloitte
EY
BDO
Grønlandsbanken
Banknordik

Det er modtaget høringsvar fra følgende parter: Departementet for Boliger og Infrastruktur, Departementet for Børn og Unge, Departementet for Fiskeri og Fangst, Kommune Kujalleq, KNAPK, Grønlands Erhverv, SIK. Sermersooq Erhverv, og Visit Greenland.

Departementet for Boliger og Infrastruktur, Departementet for Børn og Unge, Departementet for Fiskeri og Fangst, Kommune Kujalleq og KNAPK har ingen bemærkninger til det fremsendte.

Grønlands Erhverv skriver:

Høringsparten skriver at ideen med at yde mikrolån er én, som parten absolut billiger i det omfang, at der såvel ydes assistance som ført kontrol med låntagerne. Derudover har parten ikke bemærkninger til forslaget.

Ressortdepartementets bemærkninger:

Der vil blive ydet assistance i forbindelse med ansøgningerne. Ligeledes vil der blive ført kontrol med låntagerne.

SIK skriver:

Parten anser mikrolånsordningen for at være en succes, og støtter derfor at ordningen gøres permanent.

Ressortdepartementets bemærkninger:

Ingen bemærkninger.

Sermersooq Erhverv, Kommuneqarfik Sermersooq, skriver:

Parten hilser ændringen velkommen og ser positivt på den udvikling, der allerede er sket under den hidtidige ordning. Høringsparten mener dog at rammen på de 500.000 kroner årligt

godt kunne være højere, da det forventes et erhvervsmæssigt boom, ikke mindst inden for turismesektoren med baggrund i lufthavnsudvidelserne.

Som et alternativ til en større finanslovsbevilling udtaler parten at man kunne vælge at tillægge puljen de tilbagebetalte afdrag og renter i stedet for at tilbageføre dem til Landskassen.

Afslutningsvis beder parten om at ”vurdering af holdbarheden af den konkrete forretningsplan” uddybes og præciseres. Herunder hvilke kriterier der indgår i en sådan vurdering.

Ressortdepartementets bemærkninger:

Rammen kræver ikke lovgivningsmæssige ændringer. Afsættelsen af 500.000 kroner årligt er det der er afsat på finansloven på det nuværende tidspunkt. Det kan således afsættes yderligere midler på efterfølgende finanslove.

Det er allerede en del af den gældende ordning at tilbagebetalte afdrag og renter bliver i puljen. Forslaget indebærer ikke ændringer i forhold til dette.

Det er sket uddybninger af bemærkningerne til bestemmelsen om hvad der forstås ved ”vurdering af holdbarheden af den konkrete forretningsplan”.

Visit Greenland skriver:

Parten er enig i de foreslåede ændringer og mener det vil have en positiv effekt på erhvervsudviklingsudviklingen i Grønland. Parten mener forslaget vil gøre det lettere for iværksættere og mindre virksomheder at få adgang til finansiering og støtte, og at dette er essentielt for vækst og innovation i turismen.

Afslutningsvis bemærker parten at der etableres en specifik pulje dedikeret til turisme og kulturelle projekter. Parten anfører at puljen kunne gøre disse sektorer mere synlige og målrettet støtte projekter og initiativer til at fremme nye muligheder.

Ressortdepartementets bemærkninger:

Det er ikke planlagt specifikke puljer rettet mod specifikke sektorer på det nuværende tidspunkt. Ansøgere der arbejder med turisme og kulturelle projekter har dog mulighed til at søge – på lige linje med ansøgere fra andre sektorer.